University *of Ljubljana*

FACULTY OF ECONOMICS

Abeceda trendov povpraševanja po hrani v Sloveniji

Gospodarska zbornica Slovenije, 5.april 2019

HRANA IN STALIŠČA DO ZDRAVE PREHRANE PRI MLADIH POTROŠNIKIH (ŠTUDENTIH)

Petar Gidaković,
Mila Zečević in
prof. dr. Vesna Žabkar

SPLOŠNI TRENDI (1)

- Zanimanje ljudi za zdravo prehrano
  - Polovica Evropejcev išče dobro počutje (wellness) in zdravo hrano (IRI, 2018)
  - Varovanje okolja (22%) in izogibanje aditivom (34%) sta dodatna razloga za izbiro zdrave prehrane (IRI, 2018)
  - V primerjavi z 2015, so se v letu 2018 nakupi zdrave hrane povečali za 41%, biološko pridelane za 34%, vegetarijanske pa za 26% (IRI, 2018)
  - Izbira zaznanih zdravih živil je najbolj pomembna pri mlečnih izdelkih (76%), sokovih (73%) in žitaricah (72%) (Statista, 2017, ZDA)

SPLOŠNI TRENDI (2)

✓ Pomembne zdrave lastnosti hrane

Lastnost	Pomembnost pri nakupu hrane	Pripravljenost plačati več
Naraven *(All natural)*	39%	39%
Brez/malo holesterola *(No/Low cholesterol)*	38%	28%
Brez/malo sladkorja *(Sugar free/Low sugar/)*	32%	26%
Polnozrnat *(Wholegrain)*	30%	28%
Bio *(Organic)*	33%	33%
Brez/malo kalorij *(No/Low calories)*	27%	25%
Brez/malo maščob *(No/Low fat)*	30%	26%

*** Svetovno povprečje (v % respondentov), 2015 (Nielsen)**

SPLOŠNI TRENDI (3)

- ✓ Večja prisotnost zdravih prehranskih izbir
  - ✓ Trditve o naravnosti izdelka so prisotne pri 29% novih prehranskih izdelkih in pijačah (od 9.2016 do 8.2017, Mintel, 2019)
  - ✓ Etične in okoljske trditve se pojavljajo na embalaži 22% živil, ki so bile lansirane v istem obdobju. (Mintel, 2019)

- ✓ Zdravo = drago?

(Haws et. al, 2017)

- ✓ Nezdravo = okusno?

(Raghunathan et. al, 2006)

NAŠA RAZISKAVA

- ✓ Anketa izvedena v februarju 2019
- ✓ Anketirano 111 študentov Ekonomske fakultete (62,2% žensk, povprečna starost 21,3)
- ✓ Merjeno:
  - ✓ **Splošna stališča do zdrave prehrane in zdravih prehranskih izdelkov**
  - ✓ **Znanje o zdravi prehrani in priporočanem vnosu določenih kategorij hrane**
  - ✓ **Pomembnost različnih dejavnikov pri izbiri hrane in porabnikova motivacija**

University of Ljubljana
FACULTY OF ECONOMICS

REZULTATI (v %)

Kako pogosto kupujete zdrave prehranske izdelke?

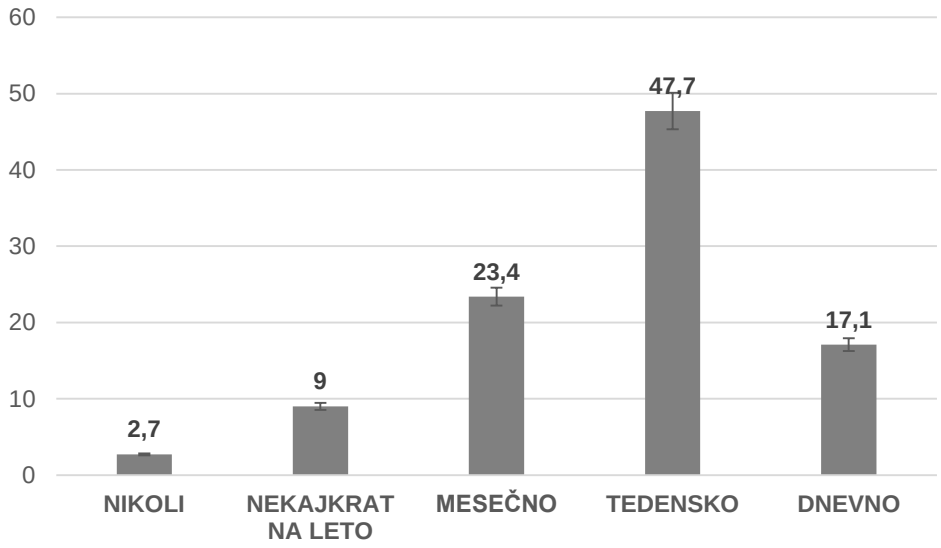

Zdrava prehrana mi je pomembna.

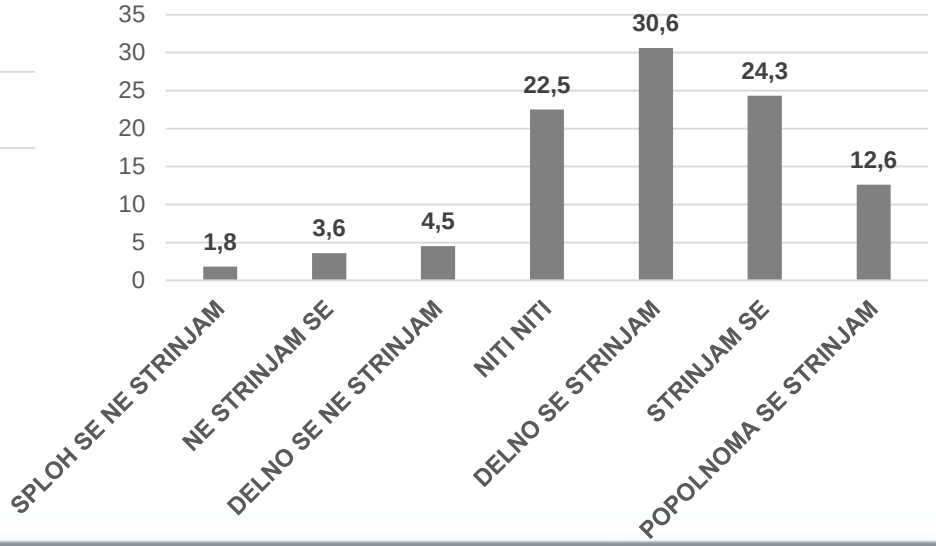

ZNANJE PORABNIKOV

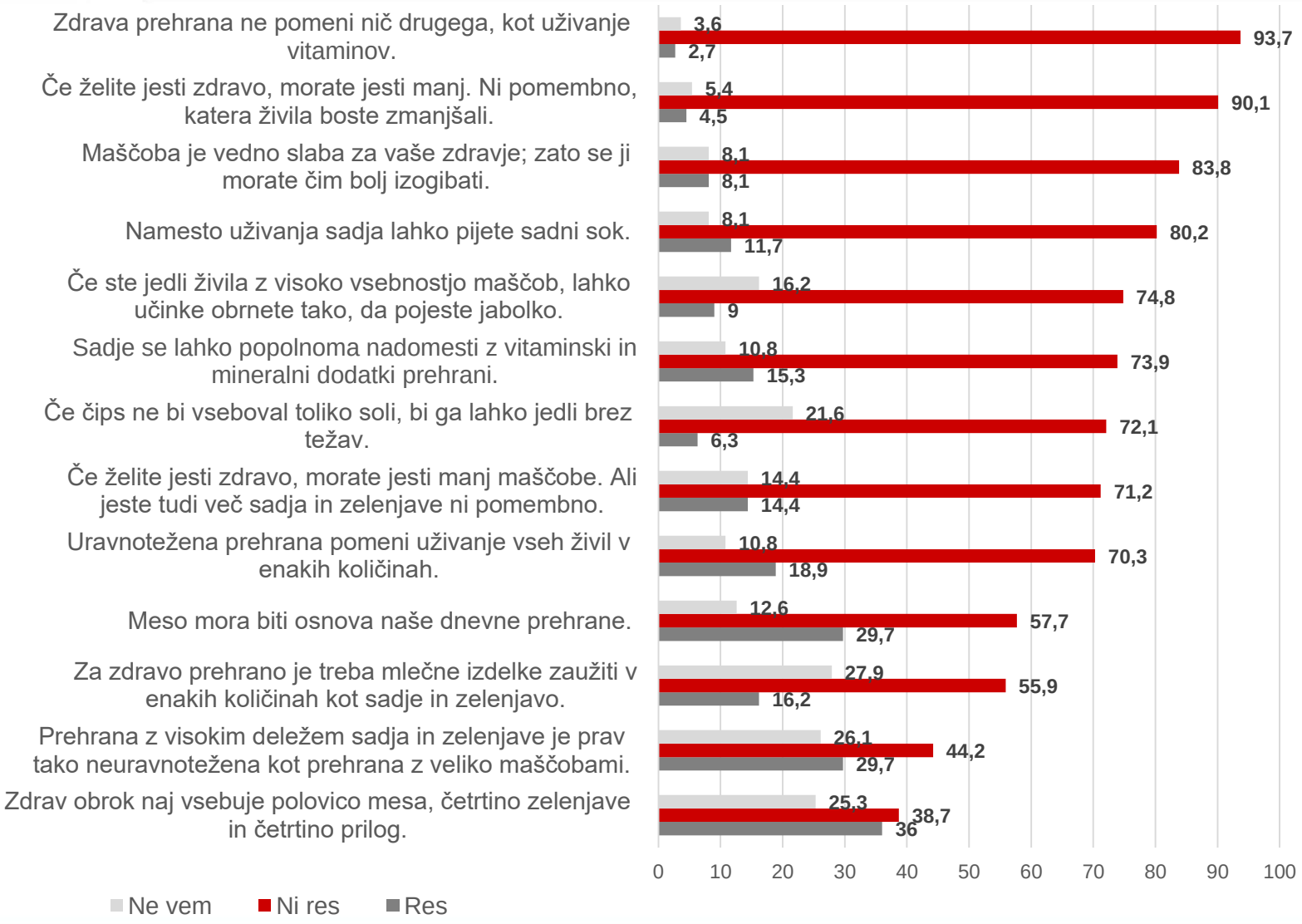

ZNANJE PORABNIKOV glede na ITM

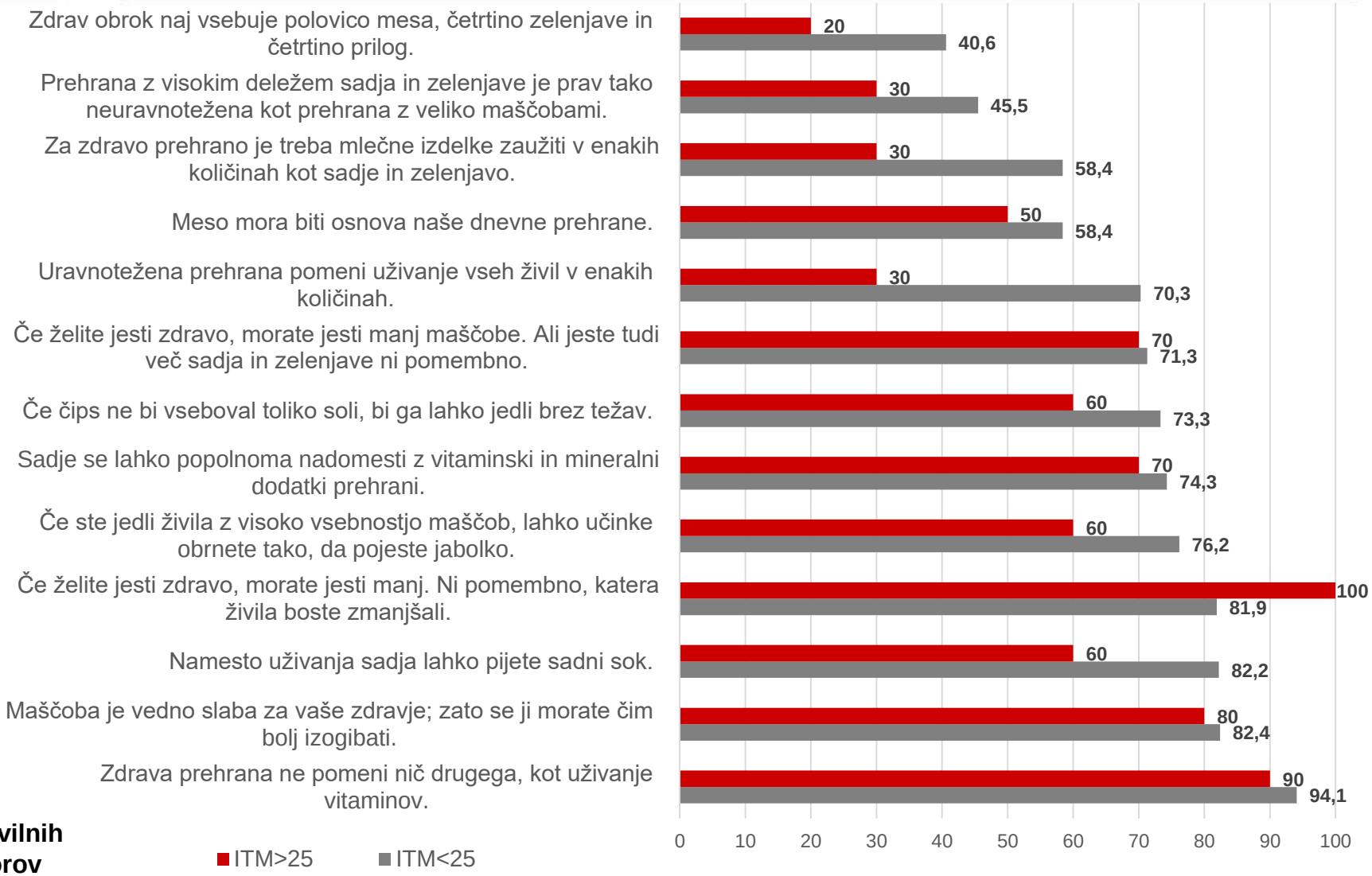

*** % pravilnih odgovorov**

OSEBNA MOTIVACIJA ZA ZDRAVO PREHRANO

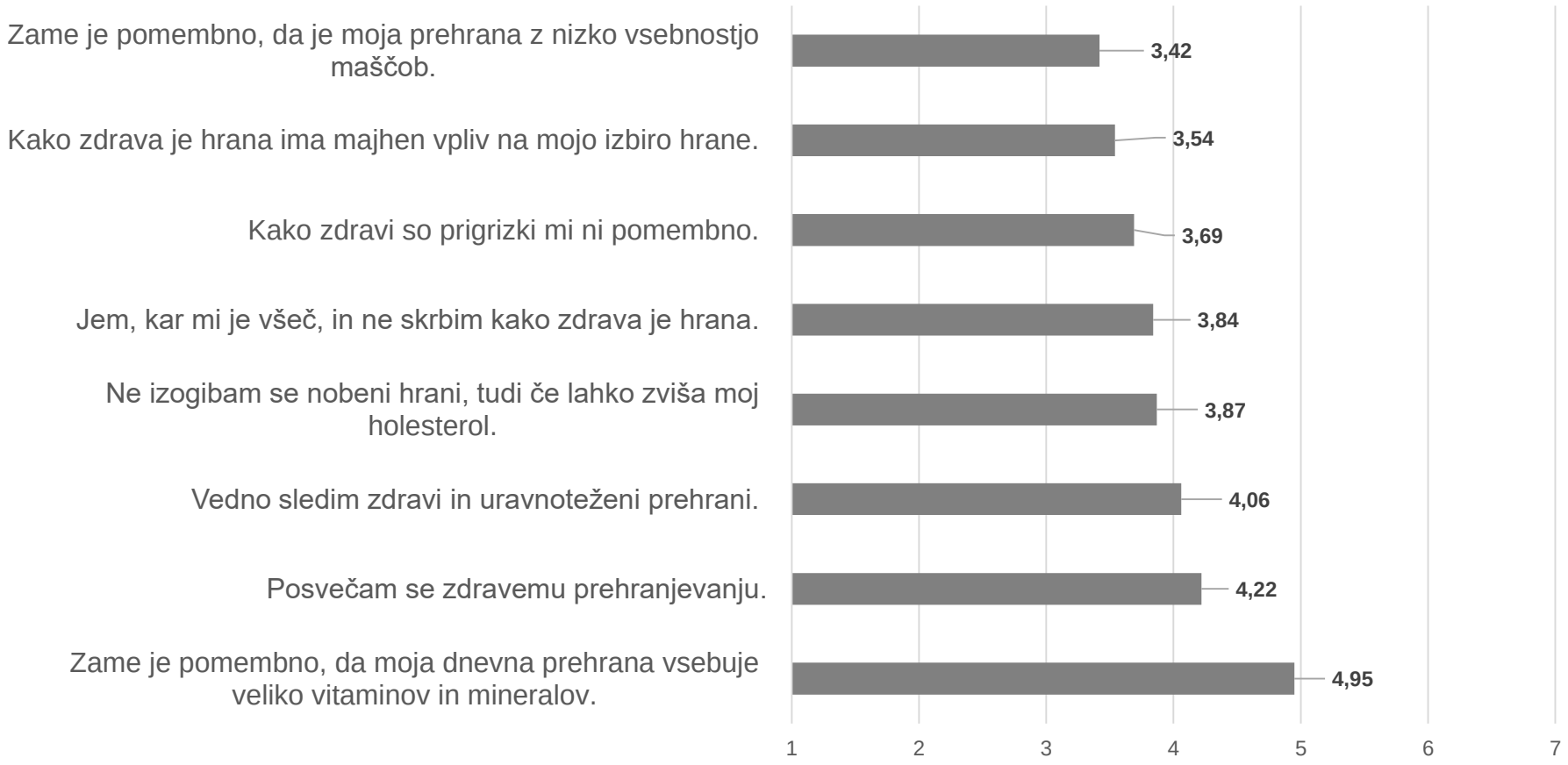

1 – sploh se ne strinjam; 7 – popolnoma se strinjam

OSEBNA MOTIVACIJA ZA ZDRAVO PREHRANO (po spolu)

1 – sploh se ne strinjam; 7 – popolnoma se strinjam

STALIŠČA DO ZDRAVIH PREHRANSKIH IZDELKOV

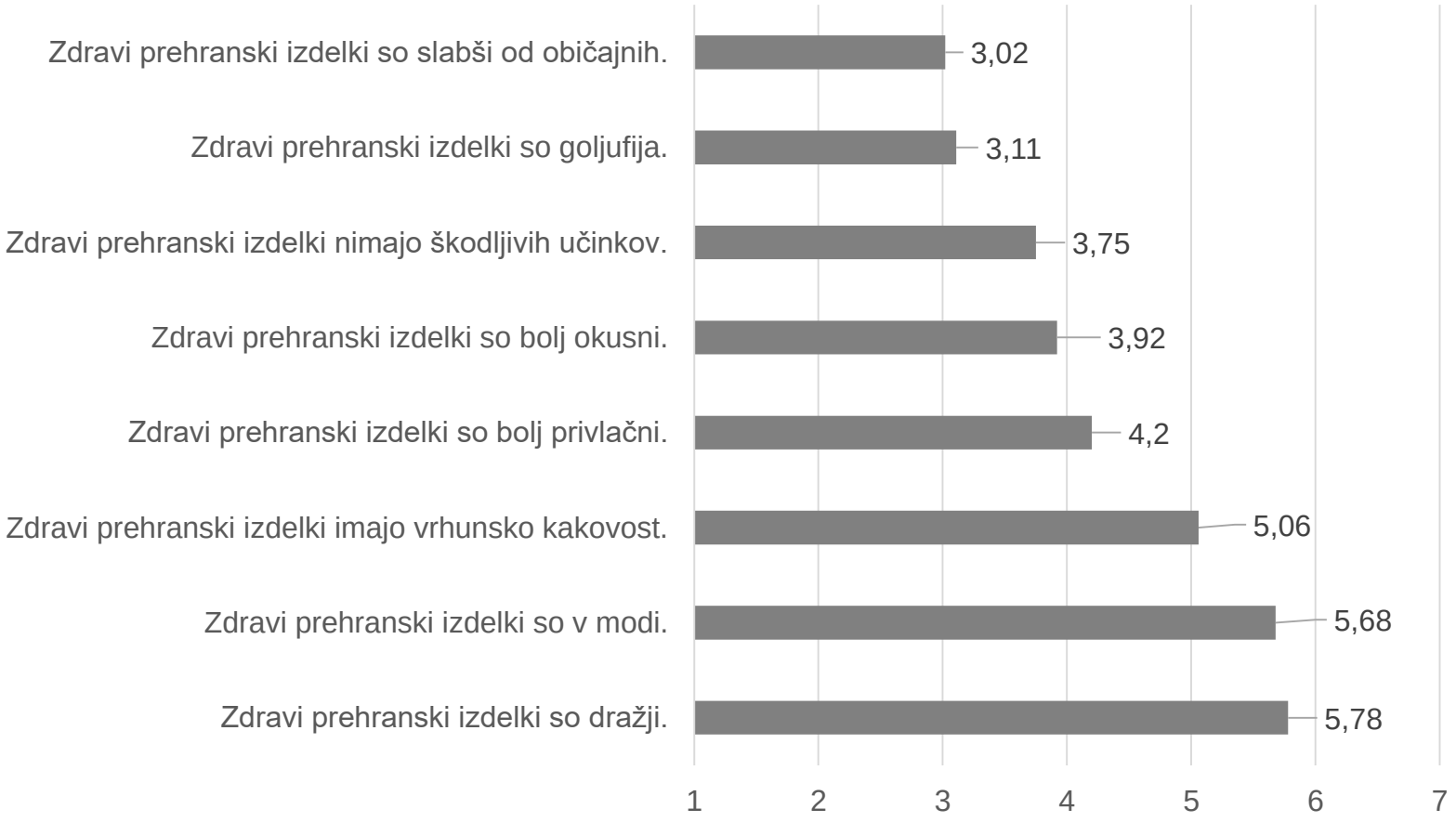

1 – sploh se ne strinjam; 7 – popolnoma se strinjam

STALIŠČA DO ZDRAVIH PREHRANSKIH IZDELKOV (po spolu)

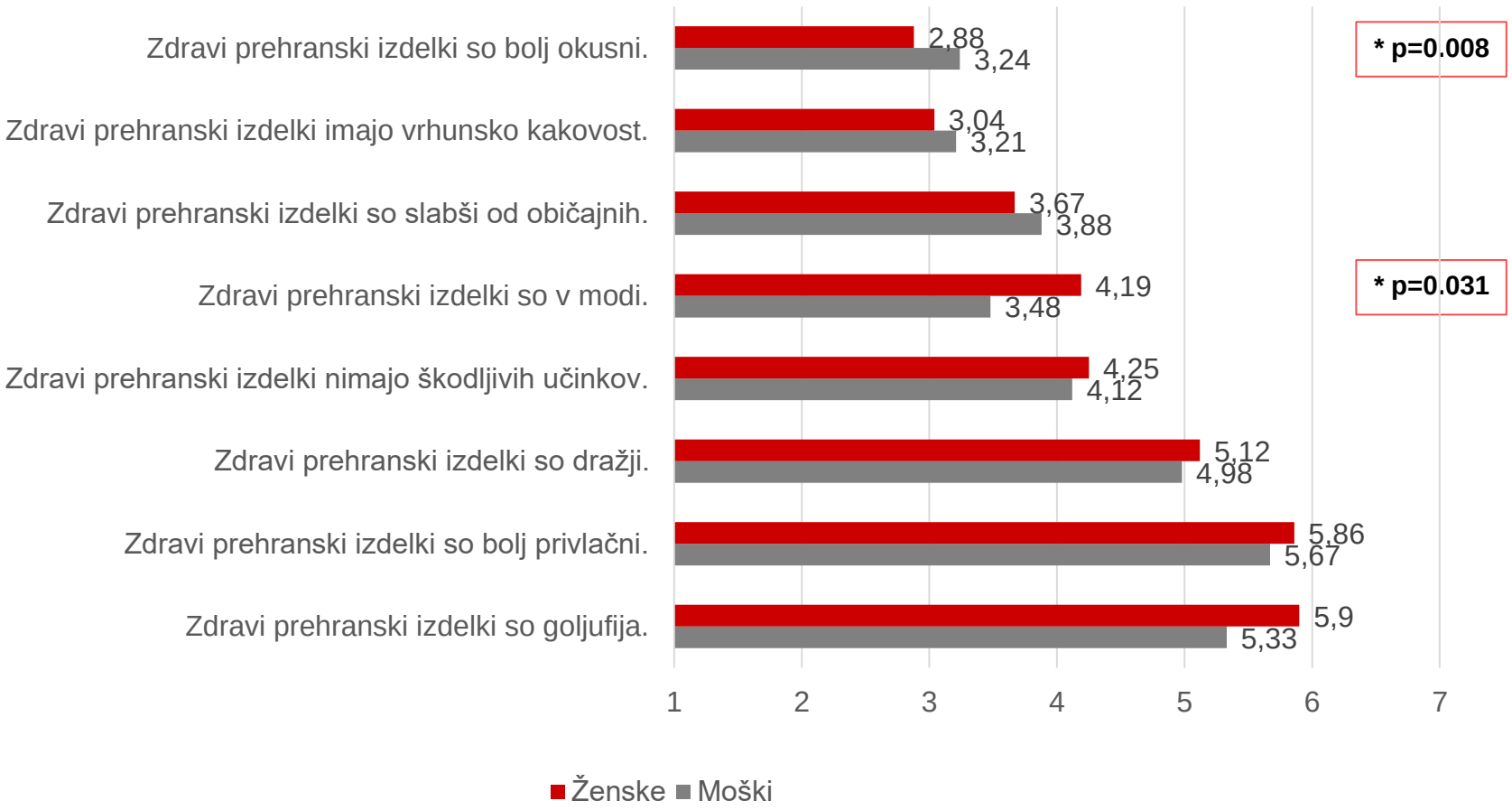

1 – sploh se ne strinjam; 7 – popolnoma se strinjam

POMEMBNI DEJAVNIKI PRI IZBIRI HRANE

"Pomembno mi je, da hrana, ki jo običajno jem…"

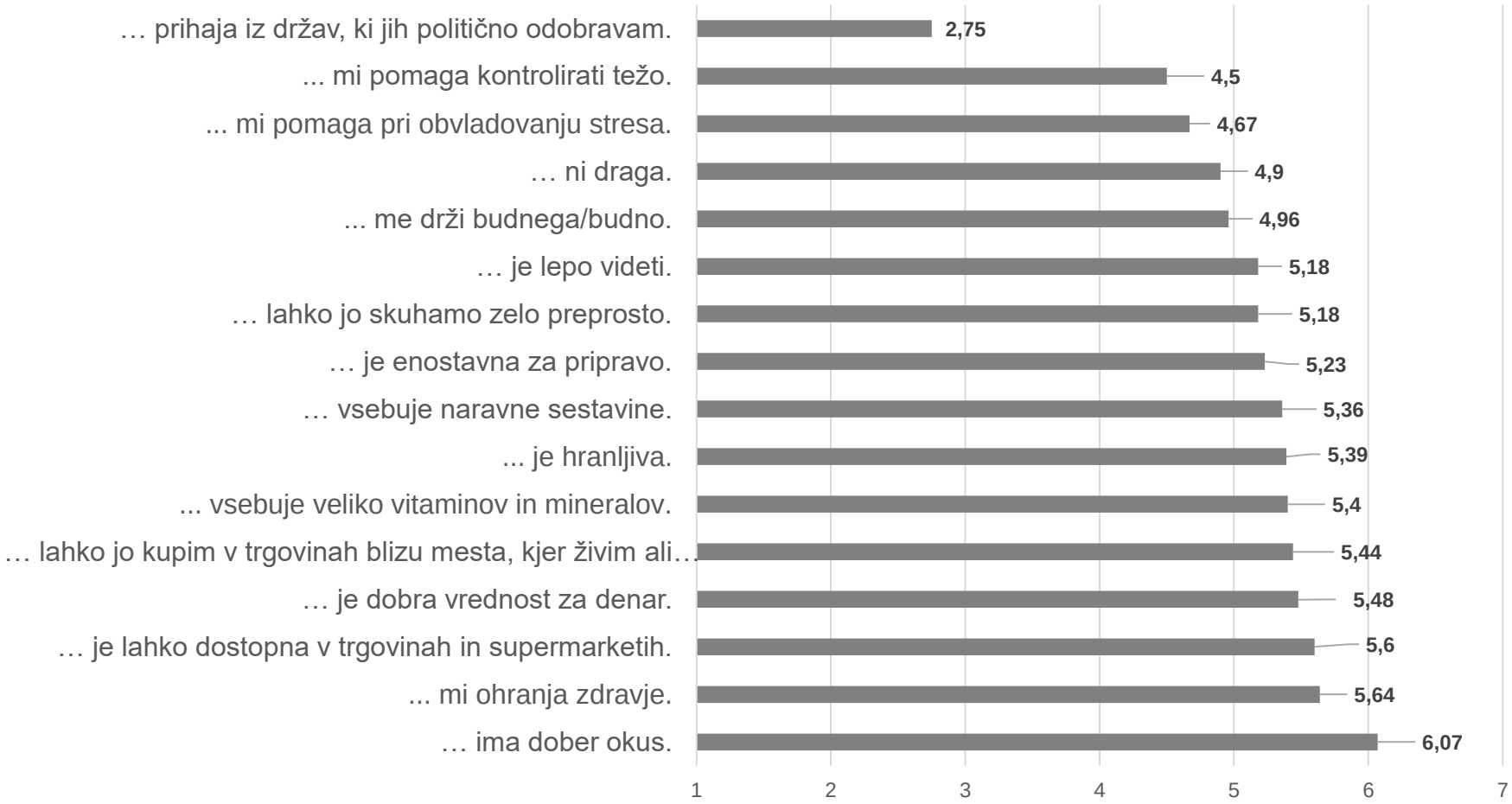

1 – sploh se ne strinjam; 7 – popolnoma se strinjam

POMEMBNI DEJAVNIKI PRI IZBIRI HRANE (po spolu)

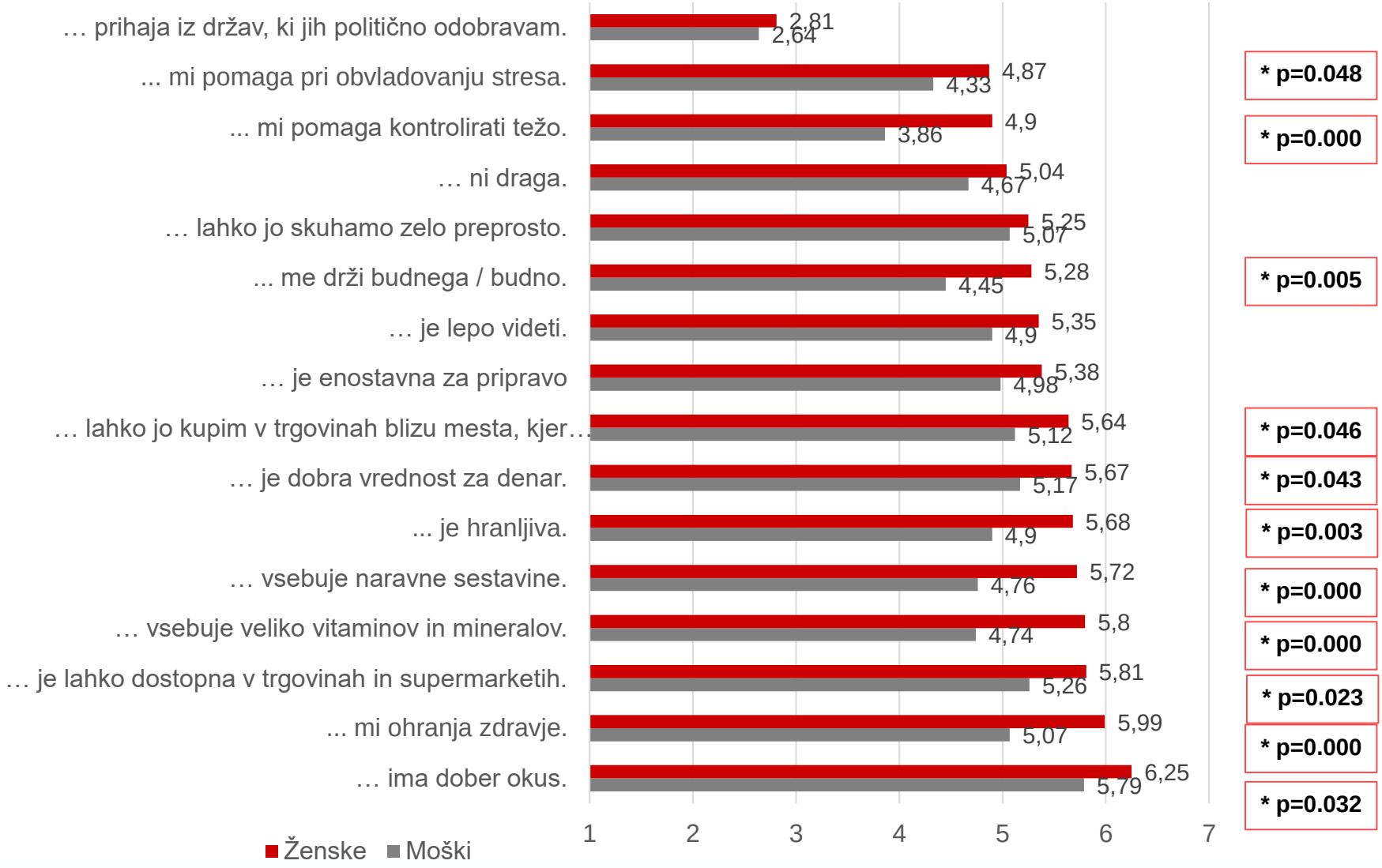

ODNOSI IN STALIŠČA MLADIH DO PREHRANE

- ✓ Zanimanje za zdravo prehrano
- ✓ Zaznava, kako zdrava so živila in kakšne so hranilne lastnosti sta pomembna dejavnika pri izbiri

Priporočila za odločevalce:

- ✓ Večja dostopnost (bližina) do zdravih izdelkov
- ✓ Zdravo ≠ drago
- ✓ Znanje o priporočenih količinah zaužitega mesa

UPORABLJENE LESTVICE

- **Stališča in preference glede prehrane** – FCQ (food choice questionnaire) (*Steptoe, A., Pollard, T. M., & Wardle, J. (1995). Development of a measure of the motives underlying the selection of food: the food choice questionnaire. Appetite, 25(3), 267-284*)

- **Motivacija –** (*Bialkova, S., Sasse, L., & Fenko, A. (2016). The role of nutrition labels and advertising claims in altering consumers' evaluation and choice. Appetite, 96, 38-46*)

- **Znanje o zdravi prehrani** – *(Dickson-Spillmann, M., & Siegrist, M. (2011). Consumers' knowledge of healthy diets and its correlation with dietary behaviour. Journal of Human Nutrition and Dietetics, 24(1), 54-60)*

- **Stališča do zdravih prehranskih izdelkov** – *(Gil, J. M., Gracia, A., & Sanchez, M. (2000). Market segmentation and willingness to pay for organic products in Spain. The International Food and Agribusiness Management Review, 3(2), 207-226)*